

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах боротьби за ринки збуту, за обмежені фінансові ресурси, найбільші шанси на ефективне функціонування, мінімізацію витрат і відновлення економічних показників матимуть на самперед ті країни, які змогли вибудувати економіку, засновану на постійному вдосконаленні виробничих процесів, створенні інноваційної продукції, оптимізації систем управління, високій інноваційній культурі населення загалом та управлінських кіл зокрема.

Така ситуація вимагає від України формування і застосування заходів спрямованих на впровадження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку національної економіки, яка заснована на знаннях та інформації, і передбачає посилення уваги до розвитку людського капіталу. Важливу роль тут відіграє ефективна державна інноваційна політика. Отже, ключовим напрямом на шляху прискорення темпів економічного зростання країни є активізація інноваційно-інвестиційних процесів.

Основною умовою успішного функціонування підприємства в умовах ринкової економіки можливе за наявності конкурентних переваг за рахунок технологічного рівня виробництва продукції. Але більшість українських підприємств не в змозі самостійно підтримувати достатній рівень розвитку технологій, тому важливою умовою їх ефективного розвитку є розширення інвестування інноваційних процесів та удосконалення інвестиційної політики держави. До основних законодавчих актів, що регулюють інноваційну та інвестиційну діяльність в Україні належать закони «Про інноваційну діяльність», «Про інвестиційну діяльність», «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», а також розроблено Стратегію інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. Якщо детальніше розглянути законодавчу базу та враховуючи досвід розвинутих країн, можна сказати, що вона не може створювати достатніх умов для розвитку інноваційної діяльності.

В економічно та технологічно розвинутих країнах більша частина підприємств займаються інноваційною діяльністю, це зумовлено активною підтримкою цієї сфери з боку держави. Інноваційно-інвестиційна політика країн Європейського союзу, США та ряду інших країн включає методи прямого і непрямого стимулювання. До прямих методів належать: надання кредитів на пільгових умовах підприємствам і організаціям, що здійснюють наукові розробки; безоплатна передача або надання на пільгових умовах державного майна та земельних ділянок для організації інноваційних підприємств; створення наукової інфраструктури в регіонах; у рамках більшості урядових відомств існують різноманітні програми, спрямовані на підвищення інноваційної активності бізнесу; створення спеціальних науково-технічних зон із режимом інноваційно-інвестиційної діяльності. До непрямих методів стимулювання відносяться податкові пільги та інвестиції, що здійснюються в інноваційну сферу; розвиток науки та системи вищої освіти; законодавчі норми, які стимулюють науково-дослідну активність.

Отже, головним завданням економічної політики держави є підвищення її конкурентоспроможності на інноваційних засадах і створення для цього відповідних умов. Необхідно створити нормативно-правову базу, яка буде сприяти формуванню простих і прозорих «правил гри» та привабливого інвестиційного клімату як для внутрішніх, так і для зовнішніх інвесторів. Такі умови будуть сприяти переорієнтуванню творців інновацій на ринковий попит та споживача і забезпечувати їм можливість для науково-технічної діяльності, стимулюванню інноваційної активності підприємництва, подоланню розриву між наукою і бізнесом. У підсумку державна інноваційно-інвестиційна політика повинна сприяти зростанню наукового, технічного, соціального, економічного та виробничого потенціалу країни.